

JUSI ADLER-OLSEN

**UKUS
OSVETE**

Preveo Vladimir D. Nikolić

Beograd, 2015.

*Posvećeno mojim roditeljima, Karen-Margrete i Henriju
Olsenu, i mojim sestrama Elsebet, Marijane i Vipe*

Prolog

Novembar 1985.

Osećanje ju je moglo obuzeti u trenutku neopreznosti. Hladna, krhka čaša sa šampanjcem između njenih prstiju, žamor glasova i lagana ruka muža na njenom struku. Osim što je bila zaljubljena, jedino su je kratkotrajna sećanja na daleko detinjstvo podsećala na to. Sigurnost bakinog čavrljanja. Prigušen smeh dok je tonula u san. Smeh odavno mrtvih ljudi.

Nete je stisnula usne da spreči to osećanje. Ponekad bi ovladalo njom.

Pribrala se i zagledala u šarenilo živopisnih večernjih haljina i ponosnih figura. Slavljenički banket u čast danskog dobitnika Nordijske nagrade za medicinu privukao je mnoštvo gostiju. Naučnike, lekare, stubove društva. Krugove u koje nije ušla rođenjem, ali gde se ipak osećala sve ugodnije kako su godine prolazile.

Duboko je udahnula i taman htela da uzdahne od zadovoljstva, kad je postala svesna da se par očiju prikovao za nju kroz skupinu svećanih frizura i muškaraca u leptir-mašnama. Neobjašnjivi uznemirujući naboji elektriciteta emitovani iz očiju koje nisu želele ništa dobro. Nesvesno se pomerila u stranu, kao progonjena životinja tražeći zaklon u šipražju. Stavila je šaku na suprugovu ruku i nastavila da se usiljeno smeši dok joj je pogled leteo tamo-amo preko elegantno odevenih zvanica i treperenja kandelabra.

Neka žena izvila je glavu pod naletom smeha, odjednom joj otvarajući jasan pogled ka zadnjem delu dvorane.

Stajao je tamo.

Figura mu je poput svetionika nadvisivala sve ostale. Uprkos pogrbljenom držanju i krivim nogama, bio je velika, kočoperna divlja zver čije su oči prelazile preko gomile poput para reflektora.

Opet je do same srži bića osetila njegovo napeto nadziranje i znala da će joj se, ako smesta ne reaguje, čitav život za samo nekoliko sekundi raspasti u paramparčad.

„Andreas“, kazala je, stavljajući šaku na grlo, već vlažno od znoja. „Možemo li sada da odemo? Nije mi dobro.“

Dodatno preklinjanje nije bilo potrebno. Njen muž izvio je tamne obrve, klimnuo glavom najbližim gostima i okrenuo se od gomile, hvatajući je za ruku. To je bilo tipično za njega, i volela ga je zbog toga.

„Hvala ti“, rekla mu je. „Imam utisak da me opet muči glavobolja.“

Klimnuo je, i sam dobro upoznat s tim stanjem. Duge tamne večeri u gostinskoj sobi dok migrena udara kao čekić.

To im je bilo još nešto zajedničko.

Kad su se približili veličanstvenom stepeništu, visoki muškarac je zakoračio napred i isprečio im se na putu.

Primitila je da sada izgleda mnogo starije. Nekada iskričave oči sad su izgubile sjaj. Kosa mu je bila neprepoznatljiva. Dvadeset pet godina uzelo je danak.

„Nete, i *ti* si ovde? Poslednja si osoba koju bih očekivao da vidim u ovom društvu“, rekao je bez uvoda.

Zakoračila je u stranu i povukla supruga sa sobom, ali se progonitelj nije dao pokolebati. „Zar me se ne sećaš, Nete?“, začuo se njegov glas otpozadi. „Dabome da me se sećaš. Kurt Vad. Kako bi ikada mogla da me zaboraviš?“

Sustigao ih je na polovini stepeništa.

„Znači, sada si Rosenova fufica, jelda? Zamisli, da se ti, od svih ljudi, popneš do takvih visina.“

Cimnula je suprugovu ruku da mu ubrza korak, ali Andreas Rosen nije bio poznat po tome da okreće leđa problemu. Trenutna situacija nije predstavljala izuzetak.

„Da li biste bili toliko ljubazni da ostavite moju suprugu na miru?“, upitao je, a reči je propratio pogledom oštrim kao žilet.

„Oh, shvatam.“ Neželjeni gost zakoračio je unazad. „Dakle, uspela si da namamiš Andreeasa Rosena u svoju mrežu, Nete. Alal vera.“ Uputio joj je nešto za šta bi drugi ljudi pomislili da je kiseli osmeh, ali je ona znala bolje. „Plašim se da mi je ta informacija u potpunosti promakla. No, s druge strane, ne krećem se često u ovakvim krugovima. Niti čitam žutu štampu.“

Kao na usporenom filmu, videla je kako njen muž s gađenjem vrti glavom. Osetila je stisak njegove šake oko svoje kad ju je povukao napred. Na trenutak je ponovo mogla da diše. Njihovi koraci su zaklepetali, kao neusklađeni odjeci, nagoneći ih dalje.

Stigli su do garderobe u prizemlju pre nego što je glas iza njih opet progovorio.

„Gospodine Rosen! Možda niste svesni da vam je supruga kurva? Priprosta cura s ostrva Sproge, što ne bira za koga širi noge? Njen slabašni um ne može da napravi razliku između istine i laži, a...“

Osetila je bol u ručnom zglobu kada se njen muž naglo okrenuo. Nekoliko gostiju pokušavalo je da obuzda čoveka koji im je prekinuo svečanost. Nekoliko mlađih lekara preteće se naginjalo ka grudima visokog čoveka, jasno mu stavljajući do znanja da je nepoželjan.

„Andrease, nemoj“, povikala je kada je njen suprug zakoračio ka grupi pojedinaca koji su okruživali njenog mučitelja, ali je nije čuo. Njen alfa mužjak obeležavao je svoju teritoriju.

„Ne znam ko ste“, kazao je, „ali preporučujem vam da se uzdržite od pojavljivanja u javnosti sve dok ne naučite kako treba da se ponašate u pristojnom društvu.“

Mršavi muškarac podigao je glavu iznad ljudi koji su mu stajali na putu, a svi prisutni usredsredili su se na njegove suve usne: dame iza pulta, gde su razvrstavale bunde od pamučnih kaputa, gosti koji su kradomice prolazili pored, privatni vozači čekajući ispred ulaznih vrata.

Začuše se reči koje nikad nisu smele biti izgovorene.

„Zašto ne pitaš Nete gde je sterilisana? Pitaj je koliko je imala pobačaja i kakav je osećaj biti u samici pet dana. Pitaj je, a pridikovanje o društvenim veštinama prepusti boljima od sebe, Andrease Rosene.“

Kurt Vad oslobodio se stiska onih koji su ga obuzdavali i zakoračio u stranu, a oči su mu plamtele od mržnje. „Sad odlazim!“, ispljunuo je. „A ti, Nete!“ Uperio je drhtavim prstom u nju. „Tornjaj se u pakao, gde ti je i mesto.“

Prostorija je zabrujala od glasova i pre nego što su se vrata zatvorila za njim.

„To je bio Kurt Vad“, neko je prošaputao. „Stari prijatelj iz studentskih dana dobitnika nagrade, što je otprilike jedino dobro koje se za njega može kazati.“

Međutim, opruga zamke bila je otpuštena. Nete je bila razotkrivena.

Sad su sve oči bile uprte u nju. Tražeći znake njenog pravog *ja*. Da li joj je dekolte predubok? Jesu li joj kukovi suviše vulgarni? A njene usne?

Uzeli su kapute, a topli dah žene na garderobi bio je skoro otrovan. Nisi ništa bolja od mene, govorio je ženin izraz lica.

Sve se odigralo neverovatno brzo.

Spustila je pogled i uhvatila supruga za ruku.

Njen voljeni suprug, u čije oči nije imala hrabrosti da pogleda.

* * *

Slušala je tiho brundanje motora.

Nisu rekli ni reč jedno drugom, zureći mimo brisača na vetrobranskom staklu u jesenju tamu kroz koju su prolazili.

Možda je čekao njeno poricanje, ali nije imala nijedno da ponudi.

Možda je očekivala njegovo razumevanje. Pomoć da izađe iz škripca. Da je pogleda u oči i kaže da nije bitno, šta god bilo posredi, i da se računa samo jedanaest godina koliko su proveli zajedno.

A ne trideset sedam, koliko je živela pre toga.

Međutim, on je uključio radio i ispunio automobil zvucima muzike. Sting ih je pratio južno preko Šelanda, Šade i Madona preko Falstera i moreuza Guldborgsund do ostrva Loland. Jedino što ih je povezivalo.

Sve drugo je iščezlo.

Nekoliko stotina metara pre sela Blans, još nekoliko kilometara daleko od imanja, parkirao se pored livade.

„Sada mi reci“, kazao je, pogleda uprtog u mrak napolju. Reči su mu bile lišene topline. Nije joj čak ni izgovorio ime kao vid utehe. Sve što je hteo bilo je: *Reci mi!*

Sklopila je oči. Zamolila ga je da shvati kako postoje pređašnji događaji koji sve objašnjavaju i da je čovek koji se suočio s njom bio glavni uzrok njene nesreće.

Ali, osim toga, sve ono što je rekao bilo je istina. Priznala mu je to, šapatom. Istina je. Sve to.

U nekoliko mučnih, sveprožimajućih sekundi, čulo se samo njegovo disanje. Onda se okrenuo ka njoj s tminom u očima. „Znači, zato nikad nismo mogli da imamo decu“, kazao je.

Klimnula je glavom. Stisnula je usne i rekla mu istinu. Da, kriva je za laži i obmanu. Priznala je. Kao mladu devojkicu poslali su je u popravni dom na ostrvu Sproge, premda nevinu. Lanac nesporazuma, zloupotreba moći, izdaja. Nije bilo drugog razloga. I da, abortirala je i bila sterilisana, ali taj odvratni čovek...

Stavio joj je šaku na ruku, a njena hladnoća prošla joj je kroz telo kao strujni udar, nagoneći je da začuti.

Onda je ubacio menjač u brzinu, pustio kvačilo i polako se provezao kroz selo, a zatim ubrzao mimo pašnjaka i zamračenog pogleda na vodu.

„Žao mi je, Nete. Ali ne mogu da ti oprostim to što si me pustila da živim sve ove godine slepo verujući da možemo postati roditelji. Prosto ne mogu. A što se tiče ostatka onoga što si mi ispričala, da budem iskren – zgrožen sam.“

Začutao je. Osetila je ledeno peckanje u slepoočnicama, grčenje u vratnim mišićima.

Podigao je glavu. Arogantno, kao što je činio dok bi pregovarao s ljudima nedostojnim poštovanja. Samouvereno, kao kada je ignorisao loše savete.

„Spakovaću se“, kazao je čvrsto. „U međuvremenu, imaš nedelju dana da nađeš drugi smeštaj. Uzmi sve što ti treba iz Havngorda. Nećeš ostati bez sredstava za život.“

Polako je okrenula lice od njega i zagledala se u more. Spustila je malo prozor i udahnula miris morske trave nošen talasima crnim kao mastilo, koji će je možda uzeti jednom zasvagda.

Vratilo joj se sećanje na usamljene dane ispunjene očajanjem na Spregeu, kad je istovetno ustalasano more pokušalo da je namami da okonča bedni život.

„Nećeš ostati bez sredstava za život“, kazao joj je, kao da je to bilo bitno. Nije znao ništa o njoj.

Bacila je pogled na sat i urezala datum u pamćenje, 14. novembar 1985. Osetila je kako joj usne drhte kad se okrenula da ga pogleda.

Tamne oči bile su crne rupe na njegovom licu. Zanimale su ga samo krivine na drumu.

Polako je podigla ruku i stegnula volan, a potom ga cimnula udesno najjače što je mogla taman kada je on otvorio usta da se usprotivi.

Motor je uzaludno zaurlao kad je kolovoz nestao ispod njih, a u trenutku proletanja kroz vetrobran pored puta zvuk struganja metala ugušio je poslednje proteste njenog muža.

Kad su uleteli u more, bilo je to skoro kao povratak kući.

Novembar 2010.

Karl je čuo za noćasnji incident preko policijskog radija na putu za posao iz kuće u Aleredu. Pod uobičajenim okolnostima, ništa ga nije moglo interesovati manje od slučaja odeljenja za poroke, ali je ovaj nekako izgledao drugačije.

Vlasnica agencije za poslovnu pratnju napadnuta je sumpornom kiselinom u svom stanu u Engaveveju, dajući pune ruke posla lekarima na Odeljenju za opekotine u Bolnici Rigs.

Policija je uputila poziv očevicima da se jave, zasad bez uspeha.

Skupina Litvanaca sumnjivog izgleda već je bila privedena na ispitivanje, ali, dok su noćni sati prolazili, postalo je jasno da samo jedan od osumnjičenih može biti počinitelj, a bilo je malo verovatno da će saznati koji. Nije bilo nikakvih dokaza. Žrtva je po prijemu u bolnicu izjavila da neće moći da identifikuje napadača, a sad će morati da puste čitavu bandu na slobodu.

Nije li to već čuo ranije?

Na putu kroz dvorište policijske uprave naleteo je na Ledenicu sa Halmtorveta, takođe poznatog i kao Brandur Isaksen iz Stejšen Sitija, koji je išao ka parkiralištu.

„Na putu si da nekome zagorčaš život, nadam se?“, promumla Karl u prolazu, na šta je neotesani klipao stao kao da je to bila pozivnica.

„Ovog puta u pitanju je Bakova sestra“, uzvрати mu hladno Isaksen.

Karl se zapiljio u njega krmeljavim očima. O čemu on to, jebote, govori? „Prava šteta“, odgovorio je. Beše to višenamenski odgovor adekvatan za većinu situacija.

„Čuo si za onaj napad kiselinom u Engaveveju, pretpostavljam? Nije lep prizor, to mogu da ti kažem“, nastavio je da priča Isaksen. „Lekari su cele noći radili na njoj. Prilično dobro poznaješ Bergea Baka, zar ne?“

Karl je zabacio glavu. Berge Bak? Naravno da poznaje Bergea Baka. Detektiv iz Odeljenja A koji se prijavio za neplaćeno odsustvo, a onda odabrao prevremenu penziju. Taj licemerni mamlaz?

„Prijatelji smo otprilike isto koliko ti i ja“, bubnu Karl.

Isaksen klimnu glavom, stisnutih zuba. To je bila istina: ukoliko je među njima ikada postojala ikakva naklonost, raspala bi se na najmanji pokret leptirovih krila.

„Šta je s njegovom sestrom, Ester? Nju ne poznaješ, pretpostavljam?“, upitao je.

Karl se zagledao u kolonadu pored koje se Rose saplitala tegleći tašnu veličine putnog kofera okačenu o rame. Šta ona to, dođavola, planira – da provede odmor u kancelariji?

Osetio je da Isaksen gleda u istom pravcu i skrenuo pogled.

„Nikad je nisam upoznao. Zar ona ne vodi javnu kuću?“, odgovorio je Karl. „Bilo kako bilo, to će pre biti tvoj teren, stoga me ne uplići u to, ako nemaš ništa protiv.“

Uglovi Isaksenovih usana izgubiše bitku s gravitacijom.

„Neće ti škoditi da budeš spreman. Bak će biti ovde pre nego što treneš, gurajući nos.“

Karl je sumnjao u to. Nije li Bak sve obustavio jer je mrzeo svoj posao i prezirao policijsku upravu?

„Biće dobrodošao“, odgovorio je. „Sve dok me se bude klonio.“

Isaksen je prošao prstima kroz razbarušenu grivu kao ugalj crne kose. „Aha, pa, imaš pune ruke posla bambusajući nju, zar ne?“

Klimnuo je glavom u pravcu Rose, koja je nestajala uz stepenice.

Karl je zavrteo glavom i nastavio da hoda. Isaksen može da se nosi u tri lepe sa svojim sranjima. Da bambusa Rose! Radije bi se zamonašio u Bratislavi.

„Samo malo, Karle“, reče mu oficir na dužnosti kad je pola minuta kasnije prošao pored njegovog kaveza. „Ona psihološkinja, Mona Ibsen, ostavila ti je ovo.“ Gurnuo je sivu kovertu ka Karlu kroz otvorena vrata kao da mu je to vrhunac radnog dana.

Karl se zapiljio u kovertu, zbunjen. Možda i jeste.

Dežurni oficir ponovo je seo. „Asad je bio ovde u četiri ujutru, kako čujem. Ima mnogo slobodnog vremena, samo to ću reći za njega. Šta on uopšte radi ovde? Planira teroristički napad?“ Zakikotao se sebi u bradu, a zatim naglo ućutao kad je spazio Karlov ledeni pogled.

„Zašto ga to lično ne upitaš?“, reče mu Karl, prisativši se slučaja žene uhapšene na aerodromu samo zato što je izgovorila reč *bomba* – omaška dospela na naslovne strane novina.

Po njegovom mišljenju, ono što je upravo čuo bilo je milion puta gore.

Čak i sa donjeg stepenika rotonde uvideo je da je danas jedan od Rosinih boljih dana. Reski miris karanfilića i jasmina napao mu je nozdrve, podsećajući ga na staricu u Ester Brenderslevu koja je imala običaj da štipa za zadnjicu sve muškarce koji joj dođu u posetu. Kad bi Rose tako mirisala, hvatala ga je dodatna glavobolja, pored one uzrokovane njenom uobičajenom mrzovoljom.

Asadova teorija glasila je da je nasledila parfem, dok su drugi mislili da je ta vrsta gnojne mešavine i dalje dostupna u određenim indijskim radnjama, čije radnike nije bilo briga hoće li ikada ponovo ugledati novu mušteriju.

„Hej, Karle, dođi ovamo na minut, hoćeš li?“, zauralala je Rose iz kancelarije.

Karl uzdahnu. Šta je sad?

Ukočeno je prošao pored Asadovog zapečka od ostave, provirio u Rosino klinički dezinfikovano carstvo i smesta zapazio glomaznu malopredašnju tašnu. Koliko je mogao da vidi, parfem nije bio jedina uznemirujuća stvar tog dana. Ogromna hrpa dokumenata koja je štrčala iz njene tašne delovala je podjednako obeshrabrujuće.

„Ovaj“, oprezno je zaustio, pokazujući na risove papira. „Šta je ovo?“

Ljutito ga je pogledala očima zagaravljenim crnim krejonom. To nije slutilo na dobro.

„Neki stari slučajevi koji su tokom protekle godine ležali po kancelarijama raznih načelnika. Slučajevi namenjeni nama. *Tebi* je bar, od svih ljudi, sigurno poznata takva vrsta aljkavosti.“

Poslednju sugestiju izgovorila je uz neku vrstu grlenog režanja nalik osmehu.

„Ove ovde fascikle greškom su poslate u Nacionalni istraživački centar. Išla sam da ih uzmem.“

Karl je izvio obrve. Još posla. Pa zašto se onda, kog đavola, osmehuje?

„Dobro, znam šta misliš: loše vesti dana“, rekla mu je, pretekavši ga. „Ali ovaj još nisi video. Ovaj nije iz Nacionalnog istraživačkog centra, već je ležao na mojoj stolici kada sam ušla.“

Pružila mu je staru kartonsku fasciklu. Izgledala je kao da očekuje da će iz tih stopa prelistati dokument, ali se povodom toga i te kako varala. Za njega loše vesti nisu bile opcija pre prve jutarnje cigarete. Za sve postoji vreme i mesto, a on je tek stigao na posao, za ime božje.

Zavrteo je glavom i otišao u kancelariju, bacio fasciklu na radni sto i kaput preko stolice u čošku.

Soba je vonjala na plesan, a neonska svetiljka na plafonu treperila je intenzivnije nego inače. Srede su uvek bile najgore.

Zapalio je pljugu i prešao preko hodnika do Asadove ostave za metle, gde je sve izgledalo uobičajeno: molitveni ćilim razastrt na podu; gusti, mirtom prožeti oblaci pare; tranzistor odakle je trešalo nešto što je ličilo na krike delfina u parenju ispreplitane sa gospel horom, a sve to puštano na kasetofonu s rasklimanim kaiševima.

Istanbul à la carte.

„Jutro“, zabrunđa Karl.

Asad je polako okrenuo glavu ka njemu. Svitanje iznad Kuvajta nije moglo biti crvenije od jadničkove impresivne surle.

„Pobogu, Asade, to ne izgleda baš dobro“, uzviknuo je, ustuknuvši. Ako grip namerava da podivlja kroz hodnike policijske uprave, mogao je samo da se ponada da će njega zaobići u širokom luku.

„Uhvatilo me juče“, zašmrca Asad. Njegove vodnjikave oči ličile su na kućeće.

„Idi kući, trčecim korakom“, reče mu Karl, dodatno se povlačeći. Nema svrhe da kaže išta više, s obzirom na to da Asad neće obraćati pažnju.

Vratio se u bezbednu zonu i podigao noge na sto, pitajući se prvi put u životu nije li možda došlo vreme za odmor na Kanarskim ostrvima. Dve nedelje ispod suncobrana s oskudno odevenom Monom pored sebe uopšte ne bi bilo loše. Grip može da napravi kakvu god pustoš želi u Kopenhagenu dok su oni odsutni.

Nasmešio se na tu pomisao, izvadio malu Moninu kovertu i otvorio je. Miris je skoro bio dovoljan. Delikatan i senzualan. Mona Ibsen, ukratko. Sasvim druga priča od Rosinog gustog, svakodnevnog bombardovanja njegovog mirisnog sistema.

Mili moj, glasila je prva rečenica.

Raspilavio se. Još otkako je ležao onesposobljen u bolnici u Brenderlevu, sa šest šavova na boku i slepim crevom u tegli, niko mu se nije obratio s takvom nežnošću.

Mili moj,

Vidimo se u mom stanu u pola osam za martindansku gusku, važi?

Obuci sako i donesi vino. Ja ću se postarati za iznenađenje.

Ljubim te, Mona

Osetio je vrelinu u obrazima. Kakva žena!

Sklopio je oči, povukao dim i prizvao slike da proprate reč *iznenađenja*. Većina ne bi bila prikladna za porodičnu publiku.

„Šta to radiš, zatvorenih očiju i s tim keksom na licu?“ Glas harpije začuo se iza njega. „Zar nećeš pogledati tu fasciklu koju sam ti dala?“

Rose je stajala na vratima, ruku prekrštenih na grudima i glave iskrenute u stranu. To je značilo da ne ide nikuda sve dok ne učini kao što mu je rekla.

Ugasio je cigaretu i mašio se za kovertu. Bolje mu je da što pre završi s tim ili će Rose stajati tamo sve dok joj se ruke ne ukoče.

Fascikla je sadržala deset izbledelih listova A4 formata iz jerinškog okružnog suda. Na prvi pogled video je šta je u pitanju.

Kako je to, dođavola, završilo na njenoj stolici?

Preskočio je prvu stranicu, već znajući šta će tu pročitati. Leto 1978. Muškarac se udavio u reci Nereo. Vlasnik velikih fabrika, strastveni ribolovac i, u skladu s tim, član raznih klubova. Četiri vrste svežih otisaka stopala oko njegove hoklice i kotarice za ribu. Svi štapovi na broju. Štapovi s mašinicama marke abu, svaki vredan više od petsto kruna. Fine vremenske prilike. Obdukcija nije otkrila ništa nenormalno, nikakvu srčanu bolest, nikakvu začepljenost krvnih sudova. Naprosto se udavio.

Da nije bilo činjenice da je reka na tom mestu duboka svega 75 centimetara, sve bi bilo otpisano kao nesrećan slučaj.

Ali Rosino zanimanje nije probudila čovekova smrt sama po sebi; toliko je znao. Niti je to izazvala činjenica što slučaj nikad nije rešen i, shodno tome, sad boravi u podrumu Sektora Q. Ne, to je bilo zato što je za dokumentaciju o slučaju spajalicom bilo zakačeno nekoliko fotografija, a na dve fotke videla se Karlova njuška.

Uzdahnua je. Davljenik se zvao Birger Merk, Karlov stric. Veseo i velikodušan čovek na koga su se njegov sin, Roni, i Karl lično ugledali i pratili ga često na izletima. Baš kao što su uradili tog dana, da saznaju šta god mogu o misterijama ribolova.

Međutim, dve devojke iz Kopenhagena vozikale su se biciklima po prirodi i sad su se bližile svom odredištu u Skagenu, a tanke majičice bile su im uzbudljivo mokre od znoja.

Prizor te dve plavokose leptice, dok su dolazile tegobno okrećući pedale preko brda, na Karla i rođaka Ronija imao je efekat udarca čekićem, podstakavši ih da spuste štapove za pecanje i potrče preko livade kao par mladih junaca koji prvi put u životu kopitima dodiruju travu.

Kad su se dva sata kasnije vratili do reke s obrisima uzanih majičica dve cure trajno urezanim na mrežnjače, Birger Merk je već bio mrtav.

Nakon mnogo sati ispitivanja i sumnji, policija Jeringa zauvek je zatvorila slučaj. Iako nikad nisu uspeli da uđu u trag devojkama iz prestonice koje su bile jedini alibi dvojice mladića, Roni i Karl pušteni su bez podizanja optužnice. Karlov otac mesecima je bio besan kao ris i neutешan, ali osim toga slučaj nije imao daljih posledica.

„U tim danima bio si pravi lepotan, Karle. Koliko si godina imao?“, upita ga Rose s vrata.

Spustio je fasciklu na sto. To nije bilo vreme na koje je voleo da ga podsećaju.

„Sedamnaest, a Roni je imao dvadeset sedam.“ Uzdahnua je. „Imaš li predstavu zašto bi se ovo odjednom pojavilo ovde?“

„Kako to misliš, *zašto?*“ Kucnula se koščatim zglobovima prstiju po lobanji. „Alo, prinče na belom konju, ima li koga kod kuće? Šta kažeš na to da se malo razbudiš? Ovde se time bavimo, zar ne? Istražujemo nerešene slučajeve!“

„Aha, ali je ovaj zatvoren kao nesrećan slučaj. Osim toga, nije tek tako nikao iz tvoje stolice. Zar ne?“

„Misliš da bi trebalo da pitam policiju u Jeringu otkud to da je završio ovde?“

Podigao je obrve. Postavi glupo pitanje...

Okrenula se i pošla nazad u svoje carstvo. Poruka shvaćena.

Karl se zagledao uprazno. Zašto je, dovraga, baš taj, od svih slučajeva, morao da se sad pojavi? Kao da već nije izazvao dovoljno nevolja.

Opet je pogledao u fotografiju Ronija i sebe, a zatim gurnuo fasciklu prema drugim slučajevima nagomilanim na radnom stolu. Prošlost je prošlost, ali ovo je sadašnjost. To ništa ne može promeniti. Pet minuta ranije čitao je Moninu poruku. Nazvala ga je *mili*. Morao je da se fokusira na ono što je zaista važno u njegovom životu.

Nasmešio se, zavukao šaku u džep tražeći mobilni telefon i utučeno se zagledao u minijaturne dugmiće. Ako pošalje Moni SMS, trebaće mu deset minuta da je otkuca, a ukoliko je pozove, mogao bi da čeka jednako dugo pre nego što mu se javi.

Uzdahnua je i počeo da kucka. Tehnologija tastatura mobilnih telefona naizgled je delo pigmeja s makaronima umesto prstiju, a prosečni severnoevropski muškarac, dok pokušava da rukuje takvim sokoćalom, mogao je samo da se oseća kao nilski konj koji pokušava da svira na flauti.

Nakon što je završio, prostudirao je plod svog truda i s uzdahom pustio da prođe niz pravopisnih grešaka. Mona će razumeti dovoljno dobro: martindanska guska imala je konzumenta.

Taman kada je spustio mobilni na sto, nečija glava provirila je kroz vrata.

Začešljana kosa bila je podšišana otkako ju je video poslednji put, kožna jakna izgledala je kao da je ispeglana, a čovek u njoj bio je jednako zbrčkan kao i uvek.

„Bak! Šta ti radiš ovde, jebote?“ mehanički je upitao.

„Kao da to već ne znaš“, odgovorio je posetilac, spuštenih očnih kapaka koji su govorili o manjku sna. „Ludim. Eto zašto!“

Srušio se na naspramnu stolicu, uprkos Karlovom očiglednom neodobravanju. „Moja sestra Ester više nikad neće biti ista. A džukela koja joj je bacila kiselinu u lice sad sedi u podzemnoj prodavnici u Ulici Eskilds umirući od smeha. Siguran sam da shvataš zašto se matori pandur poput mene baš i ne ponosi time što mu sestra vodi javnu kuću, ali misliš li da taj šljam treba da se izvuče s onim što je uradio?“

„Nemam pojma zašto si ovde, Bak. Pričaj sa Kitijem, Markusom Jakobsonom ili nekim od drugih šefova, ako nisi zadovoljan odvijanjem istrage. Napad i poroci nisu moje polje, to znaš.“

„Ovde sam da zamolim tebe i Asada da pođete sa mnom i iznudite priznanje od tog govna.“

Karl je osetio kako mu se čelo bora sve do kose. Da li je Bak sišao s uma?

„Upravo si primio nov slučaj. Siguran sam da si primetio“, nastavio je dalje Bak. „Od mene je. Moj stari drugar u Jeringu prosledio mi ga je pre nekoliko meseci. Sinoć sam ga ostavio u Rosinoj kancelariji.“

Karl je pomno posmatrao čoveka dok je razmatrao opcije. Koliko je mogao da razabere, imao ih je tri.

Može da ustane i odalami ga po labrnji. To je bila prva. Druga bi bila da mu išutira guzicu niz hodnik. Ali je ipak izabrao treću.

„Aha, eno ga tamo“, kazao je, pokazujući na košmarnu gomilu u uglu stola. „Otkud to da ga nisi isporučio direktno meni? To bi bilo manje podmuklo. Iskrenije.“

Bak se ovlaš osmehnuo. „Kad je iskrenost dovela do bilo čega s nama dvojicom? Ne, samo sam želeo da se postaram da će ga još neko videti osim tebe ovde dole, čisto da ne bi misteriozno iščezao. Znaš šta hoću da kažem?“

Prve dve opcije ponovo su postale privlačne. Dobro je što se ovaj serator više ne mota svakodnevno po stanicu.

„Čuvao sam tu fasciklu dok ne naiđe pravi trenutak“, nastavio je da priča Bak. „Kapiraš na šta mislim?“

„Ne, jebeno ne kapiram. Kakav trenutak?“

„Trenutak kada će mi zatrebati tvoja pomoć!“

„Nemoj misliti da ću razbiti lobanju nekom potencijalnom počiniocu samo zato što mi mašeš ispred nosa trideset godina starim slučajem davljenja. Nisam zainteresovan, a reći ću ti i zašto.“

Za svaku iznetu stavku podigao je po jedan prst u vazduh.

„*Kao prvo*: slučaj je zastareo. *Kao drugo*: to je bio nesrećan slučaj. Moj stric se udavio. Upao je u reku, baš kao što su istražitelji zaključili. *Treće*: nisam bio tamo kada se to dogodilo, a nije ni moj rođak. *Četvrto*: za razliku od tebe, ja sam pristojan pandur koji ne ide unaokolo i ne prebija osumnjičene.“

Zastao je na tren, a poslednja rečenica zapela mu je kao kost u grlu. Koliko mu je bilo poznato, Bak nije mogao da ima ništa protiv njega povodom toga. Njegov izraz lica svakako nije ukazivao da je to slučaj.

„A kao *peto*...“ Ispružio je svih pet prstiju, a zatim stegnuo pesnicu. „Ako ikada *postanem* grub s bilo kim, to će najverovatnije biti s izvesnim bivšim pandurom koji, čini se, ne kapira činjenicu da više nije u aktivnoj službi.“

Bakov izraz lica otvrdnuo je istog časa. „Dobro. Ali dozvoli da ti ovo kažem. Moj bivši kolega iz Jeringa voli da putuje u Tajland. Dve nedelje u Bangkoku sa svim pratećim sadržajima.“

„Pa?“, reče Karl, pitajući se kakve to veze ima s bilo čim.

„Čini se da tvoj rođak Roni ima sličan ukus. Voli da popije u jednakoj meri, nego šta“, nastavio je Bak. „I znaš šta, Karle? Kad se tvoj rođak Roni nacvrca, jezik mu se razveže.“

Karl je potisnuo duboki uzdah. Roni, taj prokleti idiot! Da li se ponovo uvaljuje u nevolje? Prošlo je najmanje deset godina otkako su se videli na sudbonosnom miropomazanju u Oderu, kad je Roni konzumirao više nego dovoljno ne samo alkohola nego i devojaka koje su pomagale kao konobarice. Što bi bilo sasvim u redu samo da jedna od njih nije bila previše voljna, maloletna i sestra miropomazanog. Skandal je gurnut pod tepih, premda je na oderskoj grani porodice ostala neizbrisiva ljaga. Ne, Roni nije bio od fele koja prestaje da pravi takve pizdarije.

Nehajno je odmahnuo rukom. Šta je njega briga za Ronija?

„Idi gore na sprat kod Markusa i trubi koliko ti je volja, Bak, ali poznaješ ga jednako dobro kao i ja. Od njega ćeš dobiti potpuno isto što i od mene. Mi ne prebijamo osumnjičene i ne popuštamo pred pretnjama bivših kolega sa istorijom kao što je ova.“